

การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) โดยใช้รูปแบบการประเมินซีปปี้ (CIPP Model) : กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา
 Assessment of the Project for Enhancing the Economic and Social Level of Each Sub-district (U2T) Using CIPP Model : A Case Study of Songkhla Community College

พรเพ็ญ ประกอบกิจ¹ วทัณญ มัดชูโชติ²

Ornpen prakobkit¹ Watanyoo Madchoochot²

^{1,2} วิทยาลัยชุมชนสงขลา จังหวัดสงขลา 90150

Songkhla Community College, Songkhla 90150

² Corresponding Author: E-mail: watanyoo@sk-cc.ac.th

Received: 9 May. 2023; Revised: 14 November. 2023; Accepted: 18 December. 2023;

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยใช้รูปแบบซีปปี้โมเดล (CIPP Model) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา ประเมินใน 4 ด้าน คือ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 270 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้รับจ้างปฏิบัติงานในชุมชนตามโครงการ และประชาชนในพื้นที่รับบริการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 22 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .964 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการประเมินพบว่าโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา โดยรวมมีการดำเนินการในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.09$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 3.99$) ด้านสภาวะแวดล้อม ($\bar{X} = 3.99$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การประเมินผล บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต

Abstract

The objective of this research was to assess the project for enhancing the economic and social level of each sub-district (U2T) of Songkhla Community College. The CIPP Model was used to assess 4 parts of the project, i.e., context, input, process, and product. The target group of this research consisted of 270 participants derived by purposive sampling technique. They were administrators, teachers, and persons who were responsible for the project, contractors who worked for this project in communities, and people living in the service area. The research instrument was a questionnaire form of 22 items with the IOC value of 1.00 and the reliability of 0.964. Descriptive statistics for the data analysis were mean and standard deviation.

The results of the study showed that the project for enhancing the economic and social level of each sub-district (U2T) of Songkhla Community College was overall at a high level ($\bar{X} = 4.00$). When considering on each aspect, it was found that every aspect was at a high level. The highest aspect was process ($\bar{X} = 4.09$) followed by product ($\bar{X} = 3.99$), context ($\bar{X} = 3.99$), and input ($\bar{X} = 3.88$) respectively.

Keywords : assessment, context, input, process, product

1. บทนำ

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั่วโลก รวมทั้ง ประเทศไทยด้วย ทำให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนว่างงานและบัณฑิตจบใหม่ไม่สามารถหางานทำได้ รวมถึง นักศึกษาก็ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ประชาชนที่ว่างงานย้ายกลับถิ่นฐานจำนวนมากส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา รัฐบาลจึงมีนโยบายฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งเน้นที่การฟื้นฟูเศรษฐกิจในระดับชุมชน ทั้งการสร้างงาน การพัฒนาอาชีพในชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง [1]

รัฐบาลได้ออก “พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ. 2563” ภายใต้พระราชกำหนดฯ นี้ มีโครงการจำนวนมากที่จะลงไปดำเนินการในพื้นที่หรือชุมชน อาทิ โครงการด้านการเกษตรสมัยใหม่ ด้านการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ การยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) การท่องเที่ยวชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุน SMEs ในพื้นที่ ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้ หากไม่บูรณาการกันอย่างเป็นระบบ จะส่งผลให้ไม่มีประสิทธิภาพที่ดีพอ เกิดการซ้ำซ้อนของโครงการ การใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถสร้างผลกระทบ (Impact) ได้อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อให้เกิดการบูรณาการโครงการในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง ควรมีหน่วยงานในพื้นที่ที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการกระบวนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ (Area Based System Integrator) [2]

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ มหาวิทยาลัยได้สามารถใช้องค์ความรู้ งานวิจัย เทคโนโลยี นวัตกรรม

และทรัพยากรของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาพื้นที่ พัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกันก็สามารถที่จะนำโจทย์หรือปัญหาของประเทศ มาสู่การพัฒนาศักยภาพกำลังคน พัฒนาการความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อขับเคลื่อนประเทศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มอบหมายให้ หน่วยงานในสังกัดรับผิดชอบโครงการดังกล่าวกระจายกันไปทั่วประเทศ [3]

สถาบันวิทยาลัยชุมชนได้รับผิดชอบโครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล 61 ตำบล มอบหมายให้วิทยาลัยชุมชนในสังกัดรับผิดชอบตำบลในพื้นที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่ วิทยาลัยละ 3 ตำบล ดังนั้น วิทยาลัยชุมชนสงขลา ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเทพา จึงรับผิดชอบโครงการยกระดับเศรษฐกิจสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล) ในพื้นที่ 3 ตำบล ของอำเภอเทพา ประกอบด้วย ตำบลเทพา ตำบลลำไพล และตำบลสะกอม ซึ่งได้ดำเนินการโครงการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนสงขลา จากโครงการโครงการที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันวิทยาลัยชุมชน จึงทำประเมินโครงการที่วิทยาลัยดำเนินการไปว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับใด ในรูปแบบการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP โดยมีประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context) ประเมินด้านกระบวนการ (Process) และประเมินด้านผลผลิต (Product) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา เพื่อนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง และพัฒนารูปแบบการทำงานของวิทยาลัยชุมชนสงขลา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินด้านสถานะแวดล้อม (Context) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา

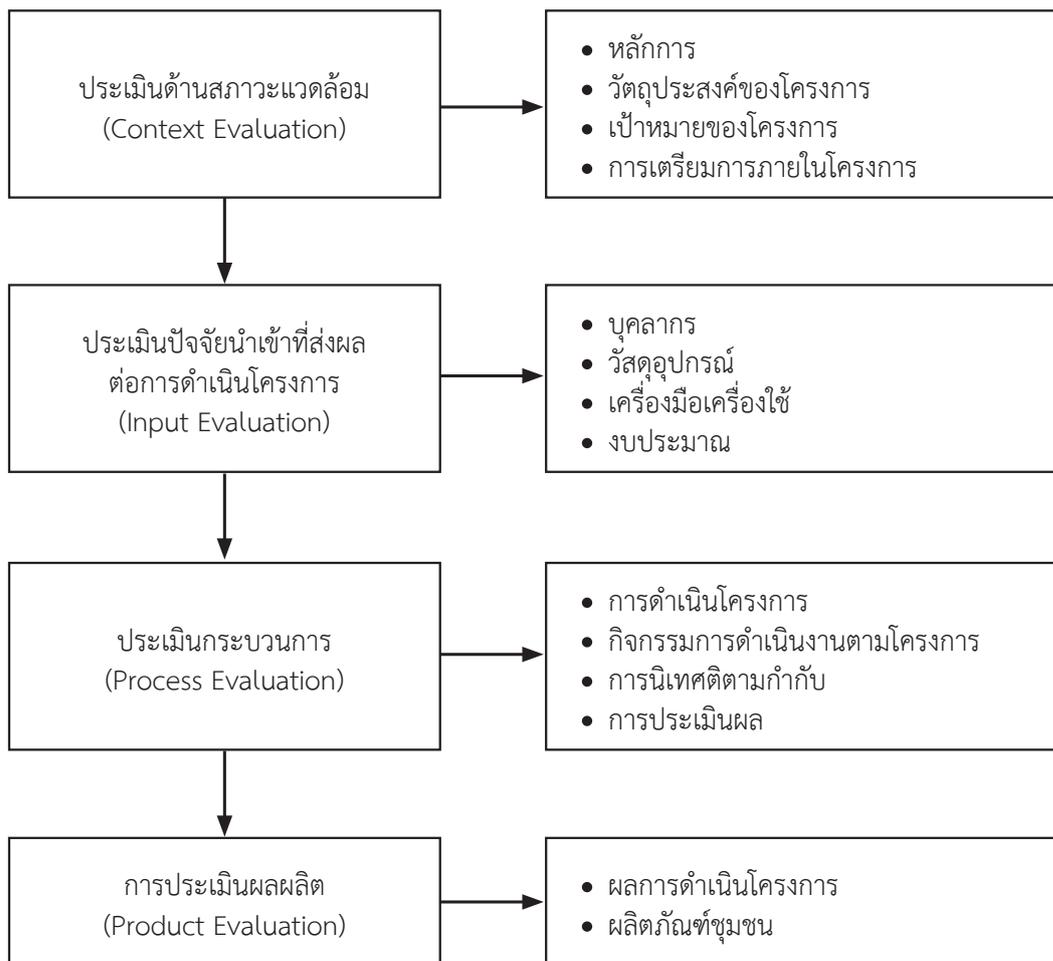
2.2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา

2.3 เพื่อประเมินด้านกระบวนการ (Process) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา

2.4 เพื่อประเมินด้านผลผลิต (Product) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา

3. กรอบแนวคิด

การประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) มีกรอบแนวคิดการประเมิน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจ สังคม รายตำบลแบบบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้การประเมินโครงการรูปแบบซีพีโมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นการประเมินตัวแปร 4 ด้าน คือ

1.1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context) เป็นการประเมินเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และการเตรียมการดำเนินโครงการ

1.2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

1.3) การประเมินกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินเกี่ยวกับการดำเนินงาน กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ การนิเทศติดตามผล และการประเมินผล

1.4) การประเมินผลผลิต (Product) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการ และผลิตภัณฑ์ชุมชน

2) ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 270 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารจำนวน 3 คน อาจารย์และบุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 13 คน ผู้รับจ้างปฏิบัติงานในชุมชนตามโครงการ จำนวน 60 คน ประชาชนในพื้นที่รับบริการ จำนวน 194 คน

3) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจ สังคม รายตำบลแบบบูรณาการ พื้นที่ตำบลเทพา ตำบลลำไพล และตำบลสะกอม อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา

การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการโครงการยกระดับเศรษฐกิจสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ วิทยาลัยชุมชนสงขลา โดยทำการประเมินตั้งแต่ เดือนมกราคม 2564 – เดือนธันวาคม 2564

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

กำหนดกลุ่มเป้าหมาย แบบเจาะจง (Purposive) โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 3 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 13 คน พนักงานประจำตำบล จำนวน 60 คน และ ประชาชนในพื้นที่รับบริการ จำนวน 194 คน รวมทั้งหมด จำนวน 270 คน ซึ่งทั้งหมดอยู่ในตำบลแบบบูรณาการบนพื้นที่ตำบลเทพา ตำบลลำไพล และตำบลสะกอม อำเภเทพา จังหวัดสงขลา

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) โดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา มีจำนวน 1 ฉบับ คือ แบบสอบถามโดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) มี 4 ด้าน จำนวน 22 ข้อ ดังนี้ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) จำนวน 5 ข้อ 3) ด้านกระบวนการ (Process) จำนวน 7 ข้อ และ 4) ด้านผลผลิต (Product) จำนวน 5 ข้อ

4.4 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างแบบประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) โดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model) กรณีของวิทยาลัยชุมชนสงขลา ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาวิธีการประเมินโครงการและการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบการประเมินซีพี (CIPP Model)

2) จัดทำแบบสอบถาม มีจำนวน 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามในการประเมินโครงการจำนวน 4 ด้าน ในรูปแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 2.1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) เกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์ของโครงการเป้าหมายของโครงการ และการเตรียมการดำเนินโครงการ จำนวน 5 ข้อ 2.2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เกี่ยวกับบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และงบประมาณ จำนวน 5 ข้อ 2.3) ด้านกระบวนการ (Process) เกี่ยวกับการดำเนินงาน กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ การนิเทศติดตามผล และการประเมินผล จำนวน 7 ข้อ และ 2.4) ด้านผลผลิต (Product) เกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามโครงการ และผลิตภัณฑ์ชุมชนจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้สอบถามในลักษณะของคำถามปลายเปิดในจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ (Process) และ ด้านผลผลิตผลผลิต (Product)

3) นำแบบสอบถามโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการโดยใช้รูปแบบการประเมินซิปปี้ (CIPP Model) ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมโดยใช้ค่า IOC ผลการประเมินพบว่ามีความสอดคล้อง ค่า IOC = 1.00

4) นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .964

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลการประเมินโครงการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบกับเกณฑ์เฉลี่ย

2) เกณฑ์เฉลี่ยการประเมินโครงการ

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

5. ผลการวิจัย

5.1 ตอนที่ 1 ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านสภาวะแวดล้อม	3.99	.720	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้า	3.88	.740	มาก
ด้านกระบวนการ	4.09	.726	มาก
ด้านผลผลิต	3.99	.766	มาก
ภาพรวม	4.00	.738	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินด้วยรูปแบบการประเมินซิปปี้ (CIPP Model) โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการวิทยาลัยชุมชนสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.00, S.D. = .738) สำหรับผลการประเมินรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับมาก (\bar{X} = 4.09, S.D. = .726) รองลงมา ด้านสภาวะแวดล้อม และด้านผลผลิต (\bar{X} = 3.99, S.D. = .720 และ .766) ตามลำดับ ด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการประเมินต่ำสุด (\bar{X} = 3.88, S.D. = .740)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินโครงการ ด้านสภาวะแวดล้อม

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โครงการมีความสอดคล้องโดยตรงกับนโยบายรัฐบาล	4.03	.700	มาก
โครงการการตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	3.97	.709	มาก
วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับการดำเนินงาน	3.96	.739	มาก
โครงการสอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงาน	3.97	.762	มาก
พื้นที่การดำเนินงานของชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ	4.05	.688	มาก
ภาพรวม	3.99	.720	มาก

จากตารางที่ 2 ด้านสภาวะแวดล้อมโดยรวม พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.99, S.D. = .720) ผลการประเมินรายประเด็น พบว่า ผลการประเมินสูงกว่าประเด็นอื่น ได้แก่ พื้นที่การดำเนินงานของชุมชน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ (\bar{X} = 4.05, S.D. = .688) รองลงมา คือ โครงการตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (\bar{X} = 3.97, S.D. = .709) และผลการประเมินต่ำสุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของโครงการ สอดคล้องกับการดำเนินงาน (\bar{X} = 3.96, S.D. = .739)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินโครงการด้าน ปัจจัยนำเข้า

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
โครงการได้รับการสนับสนุน งบประมาณอย่างพอเพียง เหมาะสม	3.92	.7221	มาก
โครงการมีความพร้อม ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ	3.78	.713	มาก
ระบบการบริหารจัดการโครงการ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ผลผลิต และผลกระทบของโครงการ	3.87	.750	มาก
เจ้าหน้าที่โครงการ มีความรู้ ความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสม ในการดำเนินโครงการ	3.94	.754	มาก
จำนวนเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการโครงการเพียงพอ	3.92	.764	มาก
ภาพรวม	3.88	.740	มาก

จากตารางที่ 3 ด้านปัจจัยโดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.88, S.D. = .740) สำหรับผลการประเมินรายประเด็น พบว่า เจ้าหน้าที่โครงการมีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสมในการดำเนินโครงการมีผลการประเมิน สูงกว่าประเด็นอื่น ผลการประเมินในระดับมาก (\bar{X} = 3.94, S.D. = .754) รองลงมา คือ โครงการได้รับการสนับสนุน งบประมาณอย่างพอเพียง เหมาะสม (\bar{X} = 3.92, S.D. = .721) และผลการประเมินต่ำสุด คือ โครงการความพร้อม ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ (\bar{X} = 3.78, S.D. = .713)

ตารางที่ 4 ผลการประเมินโครงการ ด้านกระบวนการ

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ระบบการทำงานมีความโปร่งใส และตรวจสอบได้	3.99	.722	มาก
การบวนการคัดเลือกพนักงานประจำตำบล ได้คนในพื้นที่มาปฏิบัติงาน	4.02	.777	มาก
จัดทำฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้กับชุมชน	3.98	.763	มาก
บริหารจัดการเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่	3.97	.799	มาก
การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ให้กับชุมชน	4.10	.726	มาก
มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบเครือข่าย ทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก	4.28	.665	มาก
มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง	4.31	.628	มาก
ภาพรวม	4.09	.726	มาก

จากตารางที่ 4 ด้านกระบวนการโดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.09, S.D. = .726) สำหรับผลการประเมินรายประเด็น พบว่า มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น ผลการประเมินในระดับมาก (\bar{X} = 4.31, S.D. = .628) รองลงมา คือ ประเด็น มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก (\bar{X} = 4.28, S.D. = .665) สำหรับประเด็น บริหารจัดการเกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่ มีผลการประเมินต่ำสุด (\bar{X} = 3.97, S.D. = .799)

ตารางที่ 5 ผลการประเมินโครงการ ด้านผลผลิต

รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
มีฐานข้อมูลชุมชน และฐานข้อมูลสาธารณสุข ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.07	.642	มาก
เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ภายในชุมชน	3.94	.790	มาก
มีผลิตภัณฑ์ชุมชน เกิดสัมมาชีพจากฐานทรัพยากรของชุมชน	4.04	.807	มาก
มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน	3.91	.776	มาก
เกิดการรวมกลุ่ม สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน	3.98	.815	มาก
ภาพรวม	3.99	.766	มาก

จากตารางที่ 5 ด้านผลผลิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 3.99, S.D. = .766) สำหรับผลการประเมินรายประเด็น พบว่า มีฐานข้อมูลชุมชน และฐานข้อมูลสาธารณสุขที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น ผลการประเมินในระดับมาก (\bar{X} = 4.04, S.D. = .807) รองลงมา คือ ประเด็น เกิดการรวมกลุ่มสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน (\bar{X} = 3.98, S.D. = .815) ประเด็น มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน มีผลการประเมินต่ำสุด (\bar{X} = 3.91, S.D. = .776)

5.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1) ด้านสภาวะแวดล้อม เป็นโครงการที่ดีมาก เพราะเป็นการให้โอกาสแก่ชุมชนได้รับประโยชน์ โดยเฉพาะชุมชนที่มีกลุ่มอาชีพอยู่แล้ว ทำให้มีการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม โครงการตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ชุมชนจึงให้ความร่วมมืออย่างแข็งขัน มีความใกล้ชิดระหว่างผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่กับชุมชน พื้นที่การดำเนินงานในชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ สิ่งที่ชุมชนได้รับจากโครงการตรงกับสิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม

2) ปัจจัยนำเข้า มีงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนพอเพียง เหมาะสม เจ้าหน้าที่ดำเนินงานโครงการ มีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม มีจำนวนเพียงพอ และเป็นคนในพื้นที่ จึงรู้เรื่องของชุมชนอย่างดี ช่วยงานในชุมชนได้มาก เช่น ช่วยประสานงานระหว่างชุมชนกับองค์กรท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ วิทยากรที่มาให้การอบรมมีความรู้ ความสามารถและถ่ายทอดความรู้ได้ดีมาก

3) ด้านกระบวนการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แม้มีอุปสรรคบ้างในบางครั้งแต่ด้วยความตั้งใจในการทำงานของทุกฝ่ายทำให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง หากมาพบไม่ได้ก็ใช้การสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสังคม (Social Media) มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายกับหน่วยงานทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก

4) ด้านผลผลิต ทำให้มีฐานข้อมูลชุมชนและฐานข้อมูลสาธารณสุขที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ภายในชุมชน เกิดสัมมาชีพจากฐานทรัพยากรของชุมชน มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ชุมชนตามฐานทรัพยากร ทั้งที่เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่และผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากของเดิม หลังการเข้าร่วมโครงการเกิดการรวมเป็นกลุ่มอาชีพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ บางกลุ่มได้นำความรู้ไปขยายผล โดยได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรการฝึกอบรมกลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ นักเรียน ที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานอื่น ขยายเป็นกลุ่มอาชีพในพื้นที่อื่น ๆ ได้อีก

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบผลการประเมินโครงการระดับเศรษฐกิจสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ (U2T) กรณีศึกษา วิทยาลัยชุมชนสงขลา นำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

6.1 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านบริบทโดยรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินรายประเด็นปรากฏว่าประเด็นที่มีผลการประเมินสูงกว่าประเด็นอื่น ได้แก่ พื้นที่การดำเนินงานของชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ รองลงมา คือ ประเด็นโครงการตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทั้งนี้เพราะเป้าหมายเชิงพื้นที่ตามโครงการนี้ครอบคลุมทุกตำบลทั่วประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการ (System Integrator) ในการจ้างงาน การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน [2]

6.2 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านปัจจัยโดยรวม อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินรายประเด็นปรากฏว่าประเด็นเจ้าหน้าที่โครงการ มีความรู้ความสามารถและคุณสมบัติเหมาะสมในการดำเนินโครงการ มีผลการประเมินสูงกว่าประเด็นอื่น รองลงมา คือ ประเด็น โครงการได้รับการสนับสนุน งบประมาณอย่างพอเพียงเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะโครงการกำหนดคุณสมบัติผู้รับจ้างไว้อย่างชัดเจน เหมาะสม คือ เป็นนักศึกษา ประชาชน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ทั้งหมดต้องเป็นคนอยู่ในพื้นที่ [3] โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่

ที่สมัครเข้าร่วมโครงการเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ระดับอนุปริญญา และปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ [4] การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับหมู่บ้าน จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็น ด้านปัจจัยนำเข้าโครงการในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

6.3 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านกระบวนการโดยรวม อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินรายประเด็นปรากฏว่าประเด็น มีระบบติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับมาก สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจาก โครงการได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในขั้นตอนการปฏิบัติงานว่าจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ดังนั้น ผู้รับผิดชอบจะต้องติดตามการทำงานของผู้รับจ้างอย่างใกล้ชิด รองลงมา คือ ประเด็น มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก เช่นเดียวกันในวัตถุประสงค์ของโครงการกำหนดว่ามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ประสานงานและทำงานร่วมกับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ [4]

6.4 ผลการวิจัย พบว่า การประเมินด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินรายประเด็นปรากฏว่าประเด็น มีฐานข้อมูลชุมชน และฐานข้อมูลสาธารณสุขที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือ มีผลการประเมินในระดับมาก รองลงมา คือ ประเด็นเกิดการรวมกลุ่มสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก แนวทางการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน อาทิ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) การสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) การยกระดับการท่องเที่ยว การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชนเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Health Care) เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน (Circular Economy) ตามรูปแบบกิจกรรมที่จะเข้าไปดำเนินการในพื้นที่ที่รับผิดชอบ [5]

6.5 ผลการวิจัย พบว่า การประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินรายด้าน ปรากฏว่าทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการ มีผลการประเมินสูงกว่าด้านอื่น คือมีผลการประเมินในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านสถานะแวดล้อม และด้านผลผลิต ตามลำดับ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องจากวิทยาลัยได้ดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในโครงการอย่างเคร่งครัด ทำให้ผลการดำเนินงานทุกขั้นตอนออกมาดี แม้แต่การดำเนินการด้านปัจจัยนำเข้า มีผลการประเมินต่ำสุดแต่ก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ [5] ได้ศึกษาการประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์ การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ผลการวิจัย พบว่า การประเมินโครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต

7. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุปผล

ผลการประเมินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ กรณีศึกษาวิทยาลัยชุมชนสงขลา โดยรวมมีการดำเนินการในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$)

ด้านสถานะแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) โครงการตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และชุมชนได้รับประโยชน์ มีการต่อยอดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม พื้นที่การดำเนินงานในชุมชนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการ

ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์สนับสนุนพอเพียง เหมาะสม เจ้าหน้าที่ดำเนินงานโครงการ มีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม มีจำนวนเพียงพอ

ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) การทำงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการติดตามและรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบเครือข่ายกับหน่วยงานทั้งหน่วยงานภายในและภายนอก

ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$) เกิดฐานข้อมูลชุมชนที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เกิดการสร้างงานและการกระจายรายได้ภายในชุมชน มีการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน มีผลิตภัณฑ์ชุมชนตามฐานทรัพยากร เกิดการรวมเป็นกลุ่มอาชีพที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

7.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการประเมินโครงการมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาเพื่อการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ศึกษาบทเรียนและประสบการณ์ของโครงการจากสถาบันการศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบและนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพ วิทยาลัยควรต่อยอดกิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการแล้วประสบความสำเร็จเกิดผลดีต่อชุมชน โดยบรรจุไว้ในแผนงบประมาณประจำปีตามปกติ เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการ มีการติดตามโครงการโดยศึกษาถึงผลกระทบ (Impact) หลังจากเวลาผ่านไป 6 เดือน 12 เดือน เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่แท้จริงของโครงการ ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพและวิธีการที่หลากหลาย โดยการเก็บข้อมูลจากหลายแหล่ง เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกในการนำไปพัฒนาการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. ควรประเมินโครงการโดยใช้แนวคิด CIPPIest เพื่อให้ได้ผลการประเมินโครงการที่ครอบคลุมและนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดโครงการได้อย่างยั่งยืน

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี กรุงเทพมหานคร.
- [2] การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, กระทรวง. (2563). *โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ*. จาก <https://u2tambon.com>
- [3] การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, สำนักงานปลัดกระทรวง. (2563). *แนวทางการดำเนินงานโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย*. จาก <https://www.u2tambon.com/download/pdf/img2.pdf>
- [4] เสาวลักษณ์ แสนโรจน์. (2558). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับหมู่บ้านจังหวัดปัตตานี* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. จาก <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q>
- [5] ไอลตา แฉวโพธิ์. (2563). *การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชทานเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ)*. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยศิลปากร. จาก <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3313/1/620620055.pdf>